

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

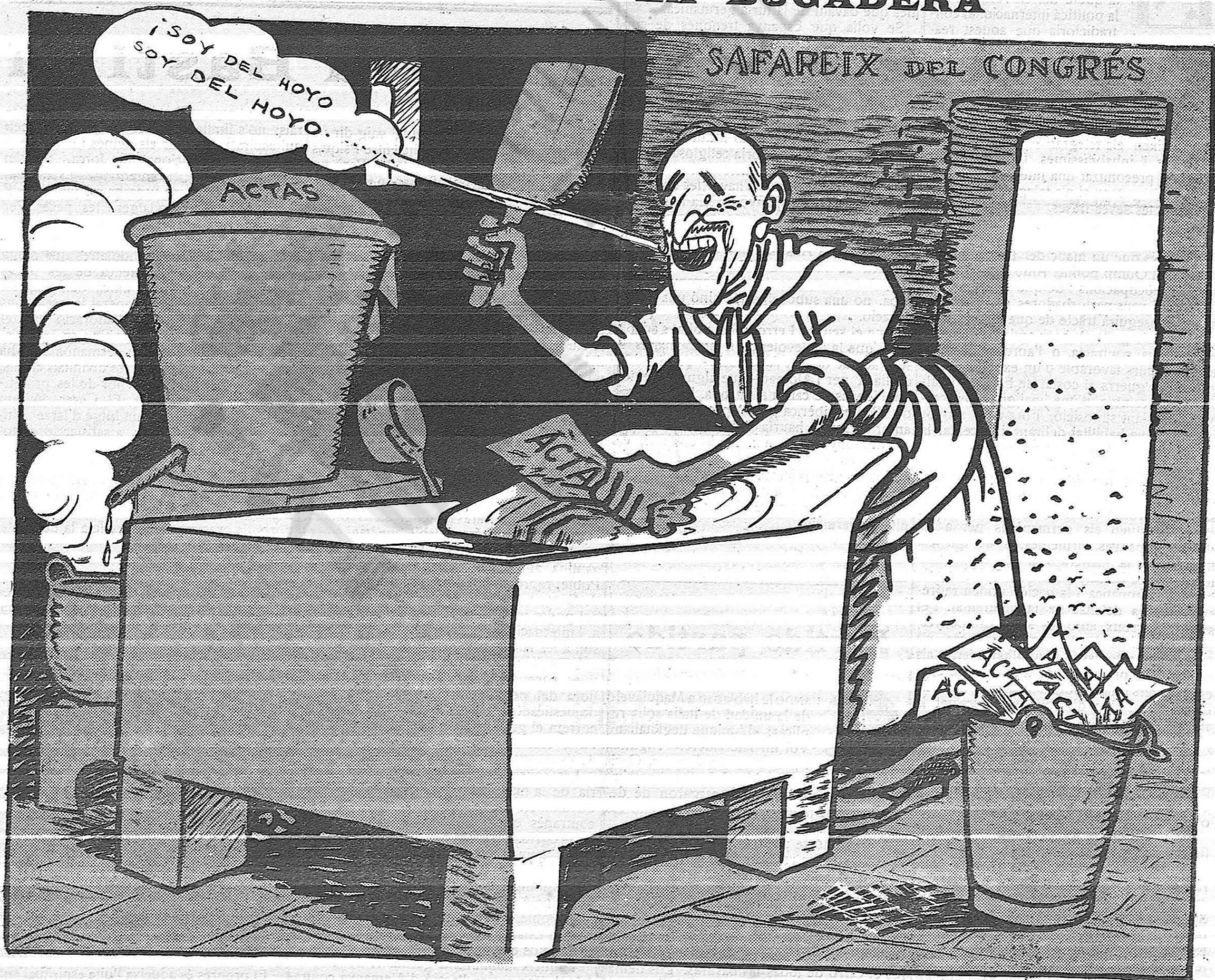
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO 4115 — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 150. — ESTRANGER, 250

EL PLANY DE LA BUGADERA

—Ni amb lleixiu se volen fer nètes, aquesta vegada.

Obertura de Corts

Les noves Corts d'Espanya estàn ja obertes. El Rei ha llegit el Missatge, on hi ha el programa del Govern. Pels carrers de Madrid ha passat el real seguici. Carrocs daurats, lluiror de uniformes, trompetaig i triomfal musica...

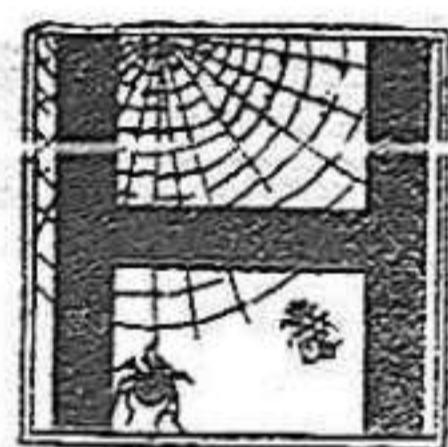
La cerimònia s'ha celebrat, com cada vegada, davant la curiositat un poc freda del públic acostumat als espectacles. D'un quant temps ençà, sembla que les coses espanyoles perdin aquella buida inflor que les caracteritzava. Perden l'inflor, però no la buidor. Una mena de cansament i de resignada humilitat va desinflant els vells orgulls.

En mig de la solemnitat ritual, apareix el Missatge, el programa de Govern que el ministeri fa llegir al monarca, segons l'ús de la política espanyola. El document està redactat en un trist estil de jefe de negociado. Pel que toca al seu contingut cal reconèixer que promet moltes coses, algunes de les quals, si arribés a realitzar-se, fóra digna de aplaudiment.

Però el Missatge és un «troç de paper» dins la política espanyola. Agafeu els Missatges que de la Restauració ençà s'han llegit, feu una llista de les reformes que prometen i després poseu una senyal a les que s'han realitzat. Si teniu humor per a realitzar aquesta prova, perdreu fins les ganes de tornar a llegir mai més cap Missatge.

...Ja tenim les Corts obertes. De cop es perdràn unes quantes setmanes en feines preliminars. I després, de cara a l'estiu, es parlarà tot seguit de quan es dona el clàssic cerrojazo. Les Corts espanyoles s'obren només per a poder-les tancar.

Intervencionisme negatiu

EM llegit unes conminacions del quefe del partit radical al quefe del Govern, sobre la política internacional contradictòria que aquest realitza. Desitja el senyor Lerroux un referment de la política favorable a França i Anglaterra, i d'indiferència o de severitat envers la diplomàcia germànica. Són aquests els nostres sentiments, que exaltem i extenem fanàticament; emperò al senyor Lerroux li atribueixen els telegrams unes paraules temeraries i inhabilitatíssimes. El senyor Lerroux ha preconitzat una intervenció espanyola, en la guerra, si els telegrams no han desvirtuat les seves frases.

Sospiten els malèvols que aquestes demandes internacionals del senyor Lerroux, no són més que un matç del permanent *do ut des* de l'Olimp polític. Amb la menaça de posar preocupacions i de que en Romanones escolti veus pertorbadores, el senyor Lerroux conseguirà tracte de quefe favorescut i de clientela grata als seus amics. O la concessió d'una contracta, o l'aprovació d'una acta, o el curs favorable d'un expedient, o la guerra, la guerra al costat de França! Realment, ens sembla d'una malignitat exacerbada semblant suposició. Fóra en el senyor Lerroux una habilitat delirant, i acceptar-la una ingenuïtat d'en Romanones.

Però aquesta actitud del senyor Lerroux, excessivament repetida, ens pot arribar a semblar sospitosa, a nosaltres, els desinteressats i fervorosos amics de França. Una sola excusa aleguen els germanòfils per a les seves campanyes virulentes, la de que els francòfils, a la manera d'en Lerroux, volen incorporar a Espanya a la tragedia. Una sola bandera, simpàtica a la nació, poden redreçar, la de la defensa de la neutralitat. I el senyor Lerroux, amb les seves campanyes, per altra banda absolutament ineficaces, no fa més que reforçar la neutralitat, oferint als germanòfils pretextos per a mostrar-se com els cavallers guardadors del Sant sepulcre de Espanya. En lloc d'afeblir la neutralitat la aferma, i cauen les seves paraules en les porugues inquietuts espanyoles, com una gota de limona en una ostra viva. Se contrau el poble d'ànima de molusc, i nosaltres, pel romanticisme tèrbol del senyor Lerroux, veiem minvar i descompondre's la nostra obra pacient i renovadora.

Tota l'història d'Espanya està feta d'espatlles a Europa. Totes les gestes i episodis espanyols, són d'agressió espiritual i material a Europa. Aquí no arribà el Renaixement, ni la Reforma, ni gairebé l'Enciclopèdia, ni la nova de la Revolució va deturar el passeig quotidià de cap filosof, com el de Koenigsberg. Per això les crudeltats espanyoles perduren més que les franceses o les angleses, perquè anaven contra els pobles i contra la seva ànima. L'assalt a Roma, fou un

episodi d'escandalosa grandiositat, que no va deixar cap rencunia en els romans, perquè no els hi atacava l'ànima, però a Flandes no eren els colls lo que's tallava, sinó els fronts. I la furia espanyola no haurà mort més que davant de la furia germànica.

Se volia que Espanya trenqués de cop tota la seva tradició anti-europea? Pensi's que la nostra neutralitat no és un equilibri jurídic, una equanimitat espiritual, sinó una declaració separatista d'Europa. Si els germanòfils se solidaritzen a una part d'Europa, ho fan per creure que aquesta anorreà aquells pobles que en nom d'Europa s'oposaren a la nostra trajectòria religiosa i imperialista. Hi ha en l'admiració pels alemanys, un sentiment d'orgull d'haver fet abans lo mateix les tropes espanyoles. La lluita contra Anglaterra, els nostres tradicionalistes deuen veure-la com una reproducció de l'enemiga dels Austriacs. No era, doncs, una ruptura de l'història d'Espanya, lo perentori, sinó una presentació d'Espanya a Europa, no una subordinació, sinó una incorporació.

Que el senyor Lerroux, tal volta, s'adapta a lo que la malevolença li atribueix, és la seva actitud davant l'apel·lació—pressentida, exaltada per l'Alomar—que alguns intenten de l'idealisme català a Europa. Un sol troç de l'ànima ibèrica que s'aproximés, plé d'amor a França, hauria d'obtenir la confirmació del senyor Lerroux. De lo contrari, els maliciosos seguiràn suposant que el cant a la intervenció referma la situació neutralista dels ministeris, i la oposició a l'acció francòfila catalanista també obeeix a una fraternitat governativa.

PARADOX

Partido partido

QUANDO le hablaban a Maquiavelo de la unidad de Italia solía replicar: «L'unione degl'italiani! Voi mi fate ridere.» Algunos siglos después, Cavour, Garibaldi, Mazzini, los hombres del «Risorgimento» se encargaron de demostrar que la unión de los italianos no era cosa de risa.

Lo que no se podría tomar en serio sería la unión de los republicanos, si de ella sola, si de la mera unión esperaríamos la salud que nos falta. Los republicanos nos estamos quedando sin diputados, y lo que es peor, sin pueblo. El partido, hace tiempo que se está rarefaciendo, disolviendo. Las moléculas más ambiciosas se van a la monarquía, que es el carro de todas las basuras. Los demás nos habremos de afiliar al socialismo o al

anarquismo, si en estas comuniones nos admiten, que lo dudo.

Para evitar, o demorar al menos, la gasificación del partido republicano, se preconiza la unión. Pero, ¿es que los republicanos no estamos unidos? En dos grandes agrupaciones se divide nuestro partido, la Conjunción Republicanosocialista y la Coalición Nacionalistaradical. Esas dos agrupaciones viven en las mejores relaciones. Juntas fueron a la lucha y a la derrota electoral en abril pasado. En inteligencia continúan. La unión que se desea no puede, pues, referirse a esas dos fuerzas, que virtualmente ya están unidas. Demasiado unidas quizá, puesto que a partir de su enlace, empieza su decadencia. La unión que se propone, se brinda sin duda al Bloque y a la nueva fuerza política que apareció en Barcelona en las últimas elecciones.

Ahora bien: ¿se debe ir a la unión? Nosotros creemos que no. Unidos fueron el 10 de abril a las urnas los republicanos en Madrid, en Zaragoza, en Lérida, en Figueras, en Vendrell, en casi toda España. ¿Y de qué sirvió? En Barcelona mismo, si no hubo una candidatura única, fué porque los radicales no quisieron. ¿Por qué se quejan entonces de la derrota? ¿Por qué se lamentan de las discordias republicanas?

¡La unión de los republicanos! No me hagan ustedes reír. Mezclando dos vinos malos, no se hace uno bueno. Juntando un vino malo con uno bueno, el malo no se vuelve bueno, pero el bueno pierde. Cuando estalla una tempestad, los corderos de los rebaños corren a guarecerse debajo de los árboles y se aprietan unos contra otros. Cuando se acerca el gavilán, los polluelos se agrupan bajo las alas de la gallina madre. Pero ¿so-

mos nosotros carneros? ¿somos nosotros gallinas?

No unión, sino contrición hace falta. No unión, sino renovación y revisión. Revisión de programas, renovación de procedimientos, y, en lo posible, de personas también. Las uniones han fracasado todas. La unión con los radicales ha asesinado al nacionalismo. La unión con los republicanos hace arrastrar una vida lánguida al partido socialista. Y es que esas son uniones sin amor, són mezclas, y de ellas no nacen frutos de bendición.

Hay sólo una unión, que yo vería con gusto en estos momentos, y fuera una Unión Revolucionaria. Pero, fundada sobre estas o parecidas bases: 1.ª, subordinación de toda nuestra actuación al fin revolucionario, el cual debería consistir en provocar en breve plazo a la monarquía a un duelo a muerte; 2.ª, hacer retirar de las Cortes, de las Diputaciones y de los Ayuntamientos a todos los diputados y concejales republicanos, y no tomar parte en elecciones, más que para agitar al pueblo, o, a lo más, para hacer un recuento de fuerzas; 3.ª, nombrar un Comité General de Salud Pública, que fuera el Poder ejecutivo y hasta que ejerciera la dictadura de la Revolución; 4.ª, convertir todos nuestros Centros—esos nichos infectos—en clubs de discusión y de conspiración; 5.ª, iniciar formidables campañas que llenaran las cárceles de conspicuos; etcétera, etcétera.

Ya sé que una unión así, que por lo absurda y disparatada, sería la única que fuera práctica, no se llevará a cabo. Pues bien: a mi las demás uniones *mi fan ridere*.

ANGEL SAMBLANCAT

La nova Bastilla

DE la guerra actual vaig dir-ne un dia la lluita entre Psiquis i la Roda dentada. Però no sols pot afirmar-se en el sentit espiritual. També, materialment, aquesta guerra podria resultar una resurrecció insospitada del conflicte econòmic entre l'obrer i la màquina. Sismondi, l'economista preconitzador de l'odi a les màquines, no va pensar segurament en aqueix aspecte de l'antagonisme.

La màquina de guerra se dreça avui com una potencia incontrastable i sobirana davant el ciutadà. Feia ja temps que el bon burgès, deleitant-se en la contemplació dels armaments moderns, s'exclamava joïós: «D'avui endavant, les revolucions són impossibles!» I en la secreta complacència amb que les gents nomenades *d'ordre* comenten les victories germàniques hi entra per molt aquella convicció: «Ja són impossibles les revolucions!» I Berlín, vist des d'enfòra, pren les proporcions d'una nova i inexpugnable Bastilla.

Alemanya, encara un cop, s'ens ofereix com el perill més formidable que hagi correut la nostra civilització: ve a ésser una gegantina ametralladora apuntada contra el Poble, representat en les nacions occidentals de Europa, on la sobirania s'és desvinculada del poder tradicional. L'imperi germànic és a l'internacionalisme lo que les autocracies són a les nacions.

La cultura moderna s'és diversificada en dues corrents: la espiritual, o sia la lliberadora del pensament, i la material, o sia la domesticadora de les forces naturals. Avui correm el gran i trascendental perill de que l'una corrent lluiti contra l'altra: la cultura de l'arma contra la cultura de l'ànima.

Les conseqüències polítiques d'una victòria de la materia contra l'esperit serien incalculables. Quan un poder polític no té un contrapès que limiti la seva autoritat, anirà en progressió ràpida cap a la tirania. La llibertat neix d'un equilibri.— Si l'ametralladora i l'artilleria allunyen per sempre més la possibilitat de les revolucions, que són la assumptió de la sobirania, el sobirà originari—el Poble,—i en canvi afavoreixen les guerres d'Estat i de conquesta, el despotisme més odiós ens invadirà.

I aqueix *maquinisme* germànic no consisteix únicament en l'acció d'Alemanya contra

la vida i l'espandiment de les nacions lliberals; no's limita a aixecar un Estat europeu qui aspira a dominar els demés i dictar una nova llei internacional de força. S'extén també a la concepció interna de l'Estat. Imagina l'Estat com una superba maquinaria, on els homes són els rodatges i les peces. Per l'hàbil suggestió de les exhibicions aparatoses, escèniques, del monarca i de la força, erigeix un permanent sufragi d'idòlatres qui ofega la expansió i fins la naixença de les pures individualitats, garantia única del progrés. No d'altra manera han operat les religions àvides de domini, i en l'adoració que el Kaiser suscita en el seu poble i en les nostres despreciables masses germanòfiles hi ha un trassumpte del culte a les divinitats cruels, com si retornés el déu Thor de les primitives tribus germàniques. El Cèsar diví, un Cèsar predestinat com un Jutge d'Israel, vingut al món per a venjar, a satisfacció de totes les ànimes de laçai, el 21 de gener de 1793...

L'Estat-màquina i l'home-engranatge: una nova forma de lo que va dir-se'n socialisme d'Estat; l'absorció del ciutadà en l'imperi. Fórmula exactament contrària a la noció del progrés.

Què és el progrés? Com el reduirien a fórmula explicativa, fóra de tota vana adquisició declamatoria? La tendència progressiva se troba en els individus selectes, contra la inercia conservativa de les col·lectivitats. Heu observat una volada d'estornells, passant, a l'hivernada, sobre els vostres caps, a *schiera larga e piena*, com va dir l'Alighieri? L'esbart d'aucells fa un triangle movent, un extrem d'invisible llança animada. La punta és el conductor, el guia, el *duca*.— Igualment, en l'esbart social, l'individu selecte fa una *punta*, qui senyala, a cada moment, la presència d'un conductor. Ell viu ja a un troç d'espai que la massa encara no sospita, i la seva hora no és tampoc la mateixa de la multitud. En el darwinisme social, l'especie senyala la força atàvica, mentre l'individu és ja el patriarca de l'especie pròxima, desconeguda dels demés. L'especie, la massa, és el bassal on romanen immòbils les aigües d'una torrentada que ja passà, i la sempiterna evolució, segueix el seu camí encara que l'especie negui el moviment, enganyada per la seva propia quietut.

El progrés és aqueixa lluita espiritual entre

Allò de que la «suscripció popular a favor dels fills constitueix una vergonya i una humiliació, doncs en aqueix cas no s'ha de demanar caritat, sinó justícia», allò és una veritat com un temple.

Tocatto! senyor Bastardas.

Com a francès patriota,
mentres no ficà la pota,
el vicari de París
va agradar-me aixís, aixís...

Com a defensor catòlic
del despotisme apostòlic,
el vicari de París
va semblar-me un infeliç.

En Xavier Gambús ha donat una conferència de propaganda republicana sobres el següent tema: «Renovar-se o morir».

El nostre amic és molt pessimista.
Ni renovar-se ni morir, home. Val més seguir jogant a casinets, a periodiquets i a eleccionetes.

Que és el cou-dinar de tots els nens, grans i xics, de la nostra política.

Els escolars tradicionalistes barcelonins han llençat al carrer un nou setmanari amb el títol de «Restauració».

Estudiants, l'edat de la gana, i... Restauració? Sí, vaja, deu ésser cosa de restaurant.

Per al dia primer del pròxim juny, les colònies de les nacions aliades residents a Barcelona, estan organitzant un gran festival benèfic al Turó Park, el producte del qual es distribuirà per parts iguals entre els diferents comitès de la «Creu-Roja» per a que aquesta els destini als ferits de la guerra.

Inútil dir que aital festa promet ésser un èxit formidable.

Quan tinguem més detalls, els donarem als nostres llegidors.

A la cerimònia del discurs de la Corona no hi assistí cap representant dels imperis centrals; ni l'embaixador d'Alemanya, ni el d'Austria.

I es comprèn.
Què rediàble hi tenien que fer Austria i Alemanya en el Congrés Espanyol?

Que per ventura hi havia cap vaixell per torpedejar?

Acabem de llegir la descripció de la comitiva que sortí del Palau Reial de Madrid per anar a obrir les Corts.

Realment, es veu que aquí a Espanya lliguem els goços amb llangonics. Carroça d'amaranto per aquí, carroça de xipres per allà, carroces de conxa, de corona ducal, de corona reial, de tableros, carroces de París; i totes arrocegadas, la que menys, per sis cavalls.

Lo que més ens ha agradat és que'l noi Vidal i Ribas i Güell, anés en una carroça.

Lo que és al llegir-ho el seu pare, segurament que no haurà pogut bufar als núvols a peu dret i haurà tingut d'ageure's.

Hi ha satisfaccions que maten!

Don Joan de La Cierva s'ha declarat independent.

No és datista, ni maurista: és murcià.

Lo interessant de les declaracions de l'ex-ministre de la Governació, fusellador d'en Ferrer i del carboneret, és que demana per a ell totes les responsabilitats d'aquella repressió.

I fa més. Diu que en Maura no hi tingué que veure més que'l consentiment, que jugà allí un paper de Ponci Pilat.

Home, home; mirin quines coses se van sapiguent.

Aveïem si encara el gest d'en Maura, no volguent abandonar a un seu secretari, i dient, plè d'urc: «lo que ell ha fet, és ben fet», arribarem a trobar-lo generós, i l'ingratitude de vostè en vers el qui li sacrificà tota sa vida política, tota sa autoritat, tot, podrà servir per a treure de l'història del polític mallorquí les malediccions del poble?

Tindrà d'ésser «La Cierva, no!» el crit de combat?

A la Bonanova, el dia de Pasqua, la junta d'Obres va repartir béns als fidels de la parroquia.

Segons ens conten, en lloc de xais la junta va repartir ovelles, lo qual tingué tant èxit, que els feligresos, mirant-se-les, hò i caient-los la bava, feien:

—Bèl, bèl, bèl...

A la pila baptismal de la nostra Seu, va presentar-se, l'altre dia, una comitiva portant una criatura.

L'altre dia en el Baixador del carrer de Provença, dos infelïços captaires anaren a bofetades per coses del *ofici*.

Foren detinguts.
Jesucrist, més neutral en aquests casos, els hauria des compartit i els hauria portat a la seva taula.

Un cop tips, els pobres no s'haurien barallat més ni s'haurien tingut més odi.
I la «paràbola» hauria estat feta.

Els zeppelins alemanys ja són caçats com a mosques. Sembla que ho donguin.

Els germanòfils estan d'enhonorabona. Ja tenen víctimes que plorar. Les anyoraven.

No podran plorar celebritats, perquè no'n tenen; però ploraran artefactes kolossals.

A la pila baptismal de la nostra Seu, va presentar-se, l'altre dia, una comitiva portant una criatura.

El capellà.—Es noi o noia?

El padri.—Noi.

El capellà.—Quin nom li vol posar?

El padri.—Tercerilla.

El capellà.—Tercerilla?... Que està de bro-ma!... Això no és cap nom.

L' ABOCADOR DILIGENT

— Amb llet o sense?...

El pare (interrompent-lo).—Dispensi, al primer fill meu li varen posar Primitiu, i no hi hagué inconvenient; al segon li posaren Secundí, i tampoc... Per què, doncs, aquest, que és el tercer, no pot dir-se Tercerilla?...

CORRESPONDENCIA

Cavallers: Josep Corominas, J. R. S.; Correspondent de B. B., Oriolama, J. Pugés, Els tranquils, A. T., J. S. M., P. del Món, O. C., F. M., J. Gargés, i F. Net: No'ns ha sigut possible inserir les seves correspondències per varies raons.—F. Pagés: Es massa extens i poc correcte de forma.—C. Jordá: El dibuixet no serveix.—E. Sala (a) Noi Maco: Entren en cartera.—R. Valls: Lo mateix li dic, i *merci* de la felicitació.—Camilo Companys: Versos en castellà? Vaja, *buenas!*...—A. M. (Porrera): Es massa llarg tot això.—L. R. C.: Gracies per la coral adhesió de part dels interessats.—L. T. M.: Els versos no són prou correctes.—J. S. de A.: Som parti-

daris del amor lliure, així és que la crítica resultaria injusta.—T. de Dafnis: Realment, vostè fou l'únic que ho endevinà. Però nosaltres esperavem que's precisés el nom del *pagano*.—Pep Carabassa: Res, no hi ha res a fer.—C. C. (Albi): Arribà tard.—Un republicà de Perelló: Sense firma autèntica, res.—J. Ferrer i E.: Es fluix.—A. M. (Castellbisbal): Quan no va anar al seu temps, senyal que no convenia.—Eduardo Rodríguez: Els dibuixos s'han d'enviar en negre sol (tinta)... Ah!... i han d'estar bé!...—J. Vilaseca: Entesos, millor dit, enterats.—J. Malleu: Pot-ser són espontanis però no ho semblen.—J. V. (Gironella): No's pot aprofitar, i ho sentim, perquè cosetes així és lo que'ns fa falta per a amenitzar.—Ll. P. M. (La Escala): Gracies pel bon intent, però és massa llarga. Ademés, devem fer-li avinent que les correspondències procedents d'aqueixa localitat han de venir avalades amb la firma del nostre corresponent administratiu.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a